

Claudia Lars

Claudia Lars (1889 - 1974). Egiazki, Margarita del Carmen Brannon Vega zuen izena eta ospetsua da El Salvadorko poesian eragin sakona izan zuelako. 1899an jaioa, lirismoan eta metrikan nabarmendu zen, El Salvadorko literaturan ondare iraunkorra utzita. Era askotako gaiak landu zituen, hots, gai pertsonalak, emozioak, gai sozialak, kulturalak, eta beste. El Salvadorko literatur identitateari ekarpen handia egindakoa.

Prudencia Ayala

Prudencia Ayala (1885 -1936). El Salvadorko idazle eta gizarte ekintzailea izan zen, bertako lehen presidente gai emakumezkoa, emakumeen eskubideen aldeko borrokan aritua, emakumeek boto eskubiderik ez zuten garaian. Emakume ausarta eta ekilea, bere garaiko hesiak hautsi eta arauen kontra jo zuen; azken finean, herrialde hartako genero berdintasunaren aldeko borrokaren ibilbidean mugarri.

María Isabel Rodríguez

María Isabel Rodríguez (1922) ospetsua da El Salvadorko medikuntzan eta hezkuntzan, aztarna utzitakoa bertako historian. El Salvadorko Unibertsitateko (UES) Medikuntza Fakultatean graduatu zen lehenetariko emakumea da, handik urte batzuetara dekanoko izandakoa. Akademiak haratagoko ekarpena egin du, El Salvadorko ordezkaria izan baita Osasunaren Erakunde Panamerikarrean (OPS) eta Osasunaren Munduko Erakundearen 20 urtean. Osasunari eta hezkuntzari emana bizi izan da eta, hori dela eta, 11 honoris causa doktoretza baino gehiago jaso ditu. Hitz batez, egiazko aitzindari eta gidaria bere arloan.

Isabel Dada

Isabel Dada (1941-2017) aktore eta olerkaria izan zen. El Salvadoroko lehen aktore handitzat jotzen da. Antzerkian aritu zen, tarteka zineman ere parte hartuta. "Los peces fuera del agua" (1970) filmean izan zen lehendabizikoz protagonista, David Calderón zinemagileak egina. El Salvadoroko zinemaren film luze klasikoa dela esaten da. 2008an, "Kultura Sari Nazionala" eman zioten eta, 2004an, "Actriz Meritísima de la Patria" aitortza egin zitzaien. William Shakespeare Antzerki Akademia ere sortu zuen. Bere herrialdeko artearen aldeko lan nekagaitz eta etengabearen esker onean, sari horiek eta beste asko jaso zituen.

Morena Celarié

Morena Celarié (1922- 1972) dantza folklorikoan aritu zen profesionalki. El Salvadoroko dantza folklorikoaren historiak bi garai ditu: Morena Celariéren aurrekoa eta Morena Celariéren ondokoa. Artearen munduan, "La Morena de Cuscatlán" esaten zitzaien. Dantzari aparta, herrialdeko dantza folklorikoaren lehen talde profesionala sortu zuen, bai eta bere izena daraman Dantza Eskola Nazionala ere. Folklore cuscatlecoaren amatzat jotzen da, lurraldean utzitako arte eta kultur ondarea dela eta. Kultur nortasun cuscatlecoa berreskuratzearan alde borrokatu eta hamaika erronka eta atsekaberi egin zion aurre.

Cristina Esmeralda López

Cristina Esmeralda López (1982) El Salvadoroko kirolaren inoizko atletarik onenetakoa da. Zailtasunez betetako hasieraren ondotik, urrezko domina eskuratu zuen Rioko Joko Panamerikarretan, 2007an. Hura haren garaipenik handia izan da. Kirolariak El Salvador jarri zuen Amerikako lehiaketen mapan eta historiara pasatu zen. Ondoren, PCNko diputatua izan zen herrialdeko Lege Biltzarrean, 2015etik 2018era.

Nork uste du emakumeek gizonen adinako soldata jaso beharko luketela lan bera egiteagatik?

Nork uste du gizonen eta emakumeen berdintasunez egin beharko lituzketela bai etxeko lanak bai seme-alabak zaintzeko lanak?

Nork uste du munduko neska guztiak izan beharko luketela eskolara joateko eskubidea, haien egoera ekonomikoa edo kulturala kontuan hartu gabe?

Nork uste du emakumeak lider eraginkorrak izan daitezkeela edozein alorretan, hala nola zientzian, politikan edo negozioetan?

Nork uste du garrantzitsuagoa dela neska zientzia eta teknologiaren arloetan hezteak?

Nork uste du emakumeek jo egin dezaketela emakumeak mugatzen dituzten kultur tradizioen aurka?

Nork uste du emakumeek ordezkaritza handiagoa izan beharko luketela gobernuan eta politikan?

Nork uste du ez direla behar adina aitortzen emakumeen historian egindako ekarpenak?

Nork uste du emakumeek gizonen adina aukera eta laguntza izan beharko lituzketela kirolean aritzeko?

Nork uste du guztion erantzukizuna dela emakumeen eskubideen alde borrokatzea, ez emakumeena bakarrik?

1. Txinan desagertzeko arriskuan dagoen zein animaliak behar du babesa, bere habitata galtzearen ondorioz?

- a. Panda erraldoiak
- b. Gameluak
- c. Tigre siberiarrak
- d. Elefante afrikarrak

2. Txinako hiri hauen artean zein da eguzki-energia garatzeko ahaleginengatik ezaguna (planeta kutsatzen ez duen energia)?

- a. Shanghai
- b. Pekin
- c. Dunhuang
- d. Hong Kong

3. Txinako zer proiektu egin nahi dio aurre basamortutzeari, milaka zuhaitz landatuz?

- a. Horma Berde Handiaren Proiektuak
- b. Ibai Horiaren Proiektuak
- c. Herensuge Berdearen Proiektuak
- d. Harresi Handiaren Proiektuak

4. Zer ingurumen arazori aurre egiten diote Txinako hiri askok, industrializazioaren ondorioz?

- a. Goxoki zaparradari
- b. Airearen kutsadurari
- c. Lore gehiegi izateari
- d. Kale garbiegiak izateari

5. Zein da garapen ekonomiko azkarraren ondorio kaltegarria Txinako zenbait lekutan?

- a. Turismoa handitzea
- b. Parke tematiko gehiago
- c. Natur eremuen galera
- d. Errepide hobeak

6. Zer praktika da ona kontsumismoa murrizteko?

- a. Arropa gehiago erostea
- b. Bota aurretik, gauzak gehiagotan erabiltzea
- c. Urtero, azken telefono modeloa erostea
- d. Zapata gehiago izatea

7. Garapen jasangarriari dagokionez, zein da Txinarentzako erroka handienetako bat?

- a. Uraren kutsadura murriztea
- b. Erregai fosilen erabilera handitzea
- c. Bizikleta kopurua murriztea
- d. Merkataritza-gune gehiago eraikitzea

8. Zer ekimen abiarazi du Txinak hirietan garraio jasangarria sustatzeko?

- a. Bizikleta kopurua murriztea
- b. Garraio publikoa debekatzea
- c. Ibilgailu elektrikoek erabilera pizgarrien bidez sustatzea
- d. Autoentzako erregaiaren prezioa igotzea.

9. Nola ari da Txina plastikozko poltsen arazoari aurre egiten?

- a. Hiri guztietan holako poltsak debekatuz
- b. Plastikozko poltsa gehiago eginez
- c. Plastikozko poltsa gehiago inportatuz
- d. Plastikozko poltsak apaingarri gisa erabiliz

10. Txinako landa biztanleriaren zein taldek ditu hezkuntza jasotzeko zailtasunik handienak?

- a. Industriako langileek
- b. Gutxiengo etnikoek
- c. Hirietako bizilagunek
- d. Enpresaburuek

b. Bota aurretik, gauzak gehiagotan erabiltzea (Zuzena)

Bota aurretik, produktuak gehiagotan erabiltzeak murriztu egiten du sortzen dugun zabor kopurua, gure ingurumen azterna ere murriztuta. Praktika horrek kontsumo arduratsuaren jarrera sustatzen du, kontsumismoaren aurkakoa, kontsumismoak produktu gehiegi erosi eta botatzea eragiten baitu.

a. Uraren kutsadura murriztea (zuzena)

Txinak duen ingurumen erronka garrantzitsuenetako bat uraren kutsadura da, industria isuriak, nekazaritza intentsiboak eta hiri-garapenak eragindakoa. Herrialdeak uraren kutsadura tratatzeko eta prebenitzeko politikak eta teknologiak ezarri ditu, bizilagunentzako eta ingurumenarentzako ur baliabide seguruak eta garbiak bermatu nahirik.

c. Ibilgailu elektrikoek erabilera pizgarrien bidez sustatzea (zuzena)

Txina ibilgailu elektrikoek merkaturik handiena da munduan, eta ibilgailu elektrikoek erabilera bultzatzen du airearen kutsadurari aurre egiteko eta garapen jasangarria sustatzeko. Gobernuak pizgarriak eskaintzen ditu ibilgailu elektrikoak erosteko, karga-azpiegituretan inbertitzen du eta ibilgailu elektrikoek industria nazionalari laguntzen dio.

a. Hiri guztietan holako poltsak debekatuz (zuzena)

Txinak neurriak hartu ditu erabilera bakarreko plastikozko poltsen erabilera murrizteko, kutsadura plastikolari aurre egiteko ahaleginen artean. Neurri horien artean daude plastikozko poltsak ekoiztu, saldu eta erabiltzeko debeku eta murrizketak, aukera jasangarriagoak sustatuz eta zabor plastikoa murriztuz.

b. Gutxiengo etnikoek (zuzena)

Txinan, gutxiengo etnikoek erronka handiak dituzte kalitatezko hezkuntza eskuratzeko; landa eremuetan, batez ere. Hizkuntza oztupoek eta hezkuntza azpiegitura egokirik ezak aukera desberdintasuna areagotzen dute, eta horrek haien garapenari eragiten dio.

a. Panda erraldoiak (Zuzena)

Panda erraldoia Txinako ikur ezagunenetako bat da, bai eta munduko kontserbazio ahalegin handienaren ikurra ere. Animalia horiek galtzeko arriskuan daude, batez ere giza hedapenak eta garapen ekonomikoak eraginik, haien habitata galdu eta zatikatu delako. Txinak natur erreserbak ezarri ditu pandak eta haien habitata babesteko.

c. Dunhuang (Zuzena)

Dunhuang, Gansu probintzian kokatua, aitzindaria izan da Txinako eguzki-energiaren garapenean, bertako basamortu-klima eta egun eguzkitsu ugariak aprobetxatuz. Hirian eguzki-etxalde zabalak daude, herrialdeko energia berriztagarriaren ekoizpena nabarmen bultzatuta.

a. Horma Berde Handiaren Proiektuak (Zuzena)

Txinako industrializazio eta urbanizazio azkarrak airea nabarmen kutsatu du hiri askotan. Erregai fosilak erretzeak, industria isuriak eta trafiko igoerak arazoa areagotu dute, osasun publikoari eta ingurumenari eraginda.

b. Airearen kutsadurari (Zuzena)

Txinako industrializazio eta urbanizazio azkarrak airea nabarmen kutsatu du hiri askotan. Erregai fosilak erretzeak, industria isuriak eta trafiko igoerak arazoa areagotu dute, osasun publikoari eta ingurumenari eraginda.

c. Natur eremuen galera (zuzena)

Txinako hazkunde ekonomiko azkarrak natur eremuen galera ekarri du, hiri-hedapenaren, azpiegiturak eraikitzearen eta baliabideak ustiatzearen ondorioz. Garapen horrek espezie askoren habitata hondatzea eta biodibertsitatea murriztea eragin ditu.

11. Txinako zer sistema politikok areagotu du landa eremuen eta hiri eremuen arteko desberdintasuna zerbitzu publikoak eskuratzeko orduan (hezkuntza, osasuna, etab.)?

- a. Hukou sistemak
- b. Seme-alaba bakar baten politikak
- c. Hezkuntza sistemak
- d. Kanpo merkataritzako politikak

12. Nola deritzo Txinan landa pobrezia murriztea helburu duen proiektuari, familiak eremu garatuagoetan birkokatuz?

- a. Zetaren Ibilbide Berria
- b. Pobrezia Arintzeko Programa
- c. Zerrendaren eta Ibilbidearen Politika
- d. Horma Berdearen Proiektua

13. Zein da Txinako hiri- eta landa-langileen arteko soldata desberdintasunaren arrazoi nagusietako bat?

- a. Hirietan goi-mailako hezkuntzarik ez izatea
- b. Landa-produktibitate handiagoa
- c. Herrietatik hirietara migratzea
- d. Landa eremuetan teknologia aurreraturik ez egotea.

14. Txinako zer langile migratzailek dute arazo gehien gutxieneko lan eskubideak izateko?

- a. Goi-teknologiaren sektoreko langileek
- b. Landa eremutik migratutako langileek
- c. Estatuko enpresetako langileek
- d. Eremu frankoetako langileek

15. Zer estrategia ezarri du Txinak justizia soziala sustatzeko eta desberdintasuna murrizteko?

- a. Langileen eskubideak murriztea
- b. Landa hezkuntza hobetzea
- c. Hiri-enpresei zergak murriztea
- d. Merkataritza oztopoak handitzea

16. Txinako zer ekimenak murriztu nahi du lurzorua kutsadura, nekazaritza jasangarriaren bidez?

- a. Nekazaritza Adimendunaren Proiektuak
- b. Iraultza Berdeak
- c. Eko-Nekazaritza Proiektuak
- d. Urre koloreko Arrozaren Misiok

17. Harresi Handiaren zer zati ari dira zaharberitzen, material jasangarriak erabiliz?

- a. Jiankouko atala
- b. Mutianyuko atala
- c. Badalingeko atala
- d. Shanhaiguaneko atala

18. Txinako zer eskualdek ezarri du ekoturismoa, garapen jasangarrirako estrategia gisa?

- a. Tibetek
- b. Hainan uharteak
- c. Xinjiangek
- d. Shanghaik

19. Zer garraio sistema garbi hazi da esponentzialki Txinako hiri nagusietan?

- a. Abiadura handiko tren elektrikoak
- b. Ikatz autobusak
- c. Gasolina motorrak
- d. Automobil pribatuak

20. Nolako energia berriztagarria erabiltzen da gehien Txinako landa eremuetan ikatza ordezkatzeko?

- a. Energia hidroelektrikoa
- b. Eguzki-energia
- c. Energia nuklearra
- d. Ikatzaren energia

c. Eko-Nekazaritza Proiektuak (zuzena)

Txina nekazaritza lan jasagarriak sustatzen ari da Eko-Nekazaritza Proiektuaren bidez. Proiektu horren helburua da ongari kimikoen eta pestiziden erabilera murriztea da eta, era berean, ingurumena gehiago errespetatzen duten nekazaritza teknologiak ezartzea.

b. Mutianyuko atala (zuzena)

Mutianyuko atala zaharberritzeko, teknika eta material jasagarriak erabiltzen ari dira, ondare historikoa eta ingurumena zaintzeko.

b. Hainan uharteak (Zuzena)

Hainan uhartea ekoturismoaren eredu bihurtu da Txinan, ingurumena eta tokiko komunitateak babesten dituen turismo eredu jasagarria sustatuz.

a. Abiadura handiko tren elektrikoak (Zuzena)

Txinak abiadura handiko tren elektrikoaren sare zabala garatu du, eta horrek nabarmen murriztu du auto pribatuekiko mendekotasuna, eta garraio jasagarriagoa lortzen lagundu du.

b. Eguzki-energia (zuzena)

Txinako landa eremuetan, eguzki-panelen erabilera sustatu da ikatzaren eta beste erregai kutsagarri batzuen errekuntza ordezkatzeko eta elektrizitatea eskuratzeko sarbide garbiagoa errazteko.

a. Hukou sistemak (zuzena)

Txinako hukou sistema bizilekua erregistratzeko modu bat da eta hirietako zerbitzu publikoetarako sarbidea mugatu die landa eremuko migratzaileei, hala nola hezkuntzarako eta osasunerako sarbidea; ondorioz, bere horretan dirau hiri eremuen eta landa eremuen arteko desberdintasunak.

b. Pobrezia Arintzeko Programa (zuzena)

Pobrezia Arintzeko Programak azpiegitura gutxiko eremuetako landa familiak eremu garatuagoetan birkokatu ditu, aukera ekonomiko hobek eta funtsezko zerbitzuertarako sarbidea emateko. Baina pobreziaaren aurka borrokatzeko modu horrek ez du pobretutako eremu horien arazoa konpontzen.

c. Herrietatik hirietara migrazioa (zuzena)

Landa eremutik hiri-eremuetara izandako migrazioak desberdintasun handia sortu du soldata aukeretan; izan ere, langile migratzaileek askotan soldata txikiak jasotzen dituzte eta hirietan lan-baldintza txarrei aurre egin behar izaten diete.

b. Landa eremutik migratutako langileek (Zuzena)

Txinako landa eremuetatik migratu duten langileek ez dute behar bezalako lan eskubiderik. Izan ere, lanaldi luzeak dituzte, soldata txikiak, eta nekez eskuratzen dituzte osasun eta hezkuntza zerbitzuak. Horren ondorioz, desberdintasun sozial handia dago.

b. Landa hezkuntza hobetzea (zuzena)

Txinako gobernuak landa eremuetako hezkuntza hobetzen saiatzen ari da, komunitate behartsuei aukera gehiago emanez eta hiri eremuen eta landa eremuen arteko desberdintasuna murriztuz.

Erronka: Ura aurrezte

Mimikaren bidez, antzeztu ura etxean aurrezteko modu bat. Gainerako ikaskideek asmatu behar dute.

Erronka: Birziklapen sortzailea

Aurkitu objektu bat ikasgelan, normalean zakarrontzira botako genukeena, eta pentsatu huraxe erabiltzeko modu berri bat.

Erronka: Birziklapen sortzailea

Marraztu birziklatu dezakezun zerbait.

Erronka: Kontsumoa murriztea

Pentsatu benetan nahi duzun zerbait, baina behar ez duzuna. Nola dibertituko zara edo nola izango zara zoriotsu huraxe erosi gabe?

Erronka: Garraio Garbia

Mimikaren bidez, irudikatu zer garraibide erabil dezakezun airearen kutsadura murrizten laguntzeko. Gainerako ikaskideek huraxe asmatu behar dute.

Erronka: Landaketa

Ingurumenari laguntzeko zerbait landatu ahal izango bazenu, zer landatuko zenuke eta zergatik?

Erronka: Energia berriztagarria

Marraztu nola erabil dezakegun eguzkia edo haizea energia sortzeko.

Erronka: Janari Jasangarria

Sortu tokiko eta garaian garaiko elikagaietan oinarritutako menu jasangarri bat.

Erronka: Plastikoa murriztea

Zerrendatu 10 elikagai edo tresna, normalean plastikoz bilduta erosiko zenituzkeenak, eta proposatu aukera jasangarriago bat huraxe erosteko (poltsa berrerabilgarriak edo produktuak soltean).

Erronka: Energiaren kontserbazioa

Mimikaren bidez, antzeztu elektrizitatea etxean aurrezteko egin dezakezun ekintza.

Erronka: Erosketa arduratsua

Mimikaren bidez, antzeztu denda batean zaudela eta produktu jasangarriago bat aukeratzen duzula (plastikozko ontzirik gabeko produktu bat edo material birziklatuarekin egindakoa). Taldeko gainerako kideek asmatu egin behar dute zer produktu den eta zergatik den aukera hobea.

Erronka: Teknologia Jasangarria

Pentsatu jada erabiltzen ez duzun eta normalean botako zenukeen gailu teknologiko bat. Proposatu nola berrerabil dezakezun edo nola birziklatu dezakezun modu egokian.

Erronka: Arropa jasangarria

Irudikatu nola berrerabili edo birziklatu zenezakeen arropa zaharra, berria erosi beharrean. Gainerako taldekideek ekintza asmatu behar dute.

Erronka: Tokiko Elikadura

Pentsatu tokiko ekoizleei erosteko moduko 5 elikagai edo zure komunitatetik hurbil landatzen direnak. Nola laguntzen dio horrek ingurumenari?

Erronka: Ekoizpen masiboa murriztea

Mimikaren bidez, antzeztu ekoizpen masiboaren ondorio kaltegarriak (hala nola kutsadura, hondakin gehiegi izatea edo ballabideak agortzea). Gainerako taldekideek asmatu egin behar dute zer arazo erakusten ari zaren eta nola saihestu dezaketen arazo hori eguneroko bizitzan (adibidez, produktuak modu kontzientean eta kopuru txikiagoan erositik).

1. Ikaslea: Mei Ling (landa eremua, baliabideetarako sarbide mugatua)

- **Adina:** 10 urte
- **Kokalekua:** Yunnan probintzia, mendiko herrixka urrun batean
- **Familia ingurunea:** Mei Ling aitona-amonekin bizi da, gurasoek urrutiko hiri bateko lantegi batean lan egiten baitute. Aitona-amonak nekazariak dira.
- **Eskola:** Landa eskola txiki bat da eta bi ikasgela baizik ez ditu Lehen Hezkuntzako maila guztietarako. Eskolak ez du teknologiarik eta oso ikasliburu zaharrak ditu.
- **Oztopoak:** Mei Ling egunero ordubete ibiltzen da eskolara iristeko. Ez dago garraio publikorik. Eskolak ez du Internet konexiorik eta, urruntasuna dela eta, batzuetan elektrizitatea falta da. Gainera, egun batzuetan ez da eskolara joaten, nekazaritza lanak egiten laguntzeko.
- **Ametsak:** Mei Lingen ametsa da irakasle izatea eta bere komunitatean eskola hobea irekitzea, baina baliabiderik ezak aukerak mugatzen dizkiola sentitzen du.

2. Ikaslea: Wei Cheng (hiri eremua, baliabide modernoak ditu eskura)

- **Adina:** 12 urte
- **Kokalekua:** Shanghai, maila ekonomiko handiko hiri eremua
- **Familia ingurunea:** Wei Cheng gurasoekin bizi da; biak arlo teknologikoan lan egiten duten profesionalak dira. Anaia txiki bat du, eskola pribatu batera ere joaten dena.
- **Eskola:** Wei Cheng eliteko eskola pribatu batera joaten da, azken teknologia duten laborategietara. Badira arbel elkarreragileak, curriculumez kanpoko eskolak eta irakasle espezializatuak.
- **Oztopoak:** Bere eskolak baliabide asko dituen arren, Wei Chengek presio handia sentitzen du, azterketetan emaitzarik onenak lortzearren. Denbora libre gutxi du eta lehiakortasunak estresa eragiten dio. Halaber, badaki ikaskide batzuek tutore pribatuak dituztela, are nota hobek ateratzeko.
- **Ametsak:** Wei Chengek robotika ikasi eta teknologiko enpresa batean lan egin nahi du. Zenbaitetan, ordea, kezagarria zaio bere familiak eta eskolak berarengan dituzten itxaropenak ez betetzea.

3. Ikaslea: Liu Han (landa eremua, migratzailea)

- **Adina:** 13 urte
- **Kokalekua:** Shenzhen, hiriaren kanpoaldean bizi da
- **Familia ingurunea:** Liu Hanek herrixka batetik alde egin zuen familiarekin batera, lantegi batean lan egitera. Apartamentu txiki batean bizi da gurasoekin eta bi anai-arreba gazteagoekin.
- **Eskola:** Hiriko eskola publiko batera joaten da, baina migratzaile estatusa duenez, zailtasunak ditu eskola-sisteman erabat integratzeko. Eskola gainezka dago eta ez du behar adina baliabiderik.
- **Oztopoak:** Migratzailea denez, Liu Hanek hukouaren (egoitza erregistratzeko sistema) hesiari aurre egiten dio, eta horrek esan nahi du ez dituela bertako beste ikasle batzuek dituzten eskubide berdinak hirian kalitatezko hezkuntza jasotzeko. Gainera, zaila egiten zaio hiri ingurune berrira egokitzea, eta askotan lankideek baztertu egiten dute.
- **Ametsak:** Liu Hanek ingeniaria izan eta zubiak eraiki nahi ditu, baina familiaren egoeraren ezegonkortasunak eta eskola laguntzarik ezak eraginda, sentitzen du ez duela etorkizuna ziurtatua.

4. Ikaslea: Xue Wen (landa eremua, ikaslea eta desgaitasuna du)

- **Adina:** 11 urte
- **Kokalekua:** Guizhou probintzia, mendialdea
- **Familia ingurunea:** Gurasoekin eta ahizpa adingabe batekin bizi da. Bere familia oso batua dago eta nekazaritzan lan egiten du.
- **Eskola:** Xue Wen etxetik ordubetera dagoen landa eskola batera joaten da. Eskola txikia da eta ez du desgaitasunak dituztenentzako erraztasunik.
- **Oztopoak:** Xue Wenek ikusmen urritasun partziala du, eta horrek zaildu egiten dio ikasgelako testuak irakurtzea. Eskolak ez du formatu irisgarriko libururik, ezta hezkuntza inklusiboan espezializatutako irakaslerik ere. Batzuetan, irakasleek ez dute behar den prestakuntza Xue Weni behar bezala laguntzeko.
- **Ametsak:** Zailtasunak zailtasun, Xue Wenek abokatu izatea amesten du desgaitasunak dituzten pertsonen eskubideak defendatzeko, baina badaki laguntza handia beharko duela unibertsitatera iristeko.

5. Ikaslea: Zhang Li (hiri eremua, langile-familia)

- **Adina:** 15 urte
- **Kokalekua:** Pekin, auzo periferikoa
- **Familia ingurunea:** Zhang Li amarekin (kaleko saltzailea da) eta amonarekin bizi da (amona zaintzen du, ama lanean ari den bitartean). Aita txikitan hil zitzaion.
- **Eskola:** Hiriaren kanpoaldean dagoen eskola publiko batera joaten da, eta, landa eremuko eskola asko baino hobeki homituta dagoen arren, ez ditu Pekingo eremu aberatsenetako eskoletako baliabideak.
- **Oztopoak:** Zhang Lik bere amari lagundu behar dio familiaren negozioan eskolaren ondoren, eta horrek ikasteko denbora gutxi uzten dio. Oso azkarra bada ere, denbora eta baliabide faltak mugatu egiten dio errendimendu akademikoa. Gainera, ez du eskuratzerik ez eskola pribaturik, ez tutoretza gehigarriak.
- **Ametsak:** Zhang Lik medikuntza ikasi nahi du, baina kezkatua dago egoera ekonomikoak ez ote dion amets hori zapuztuko. Halaber, kezkabide zaio unibertsitate on batera ezin joatea.

Lina eta Bao galdurik dabilta hirian

Ikastetxera iristeko, zuzen jarraitu behar dute Zaragozako etorbidean barna eta eskuinera biratu bigarren kaletik. Harategia dagoen izkinan, berriz ere ezkerrera biratu behar dute, zuzen jarraitu lehen kaleraino, berriro eskuinaldera biratu eta zuzen jarraitu errotondaraino. Errotondan bigarren irteera hartu eta ezkerretara biratuko dute Ducal jatetxea aurkitzen dutenean (lehen izkinan ezkerretara, hain zuzen ere). Zuzen jarraitu eta kalearen bukaeran ikastetxea topatuko dute (irteerarik gabeko kalea da).

Lina eta Bao galdurik dabilta hirian

Ikastetxera iristeko, ***jarraitu behar dute Zaragozako etorbidean barna eta eskuinera /// bigarren kaletik. ... dagoen izkinan, berriz ere ?? biratu behar dute, *** jarraitu lehen kaleraino, berriro eskuinaldera /// eta *** jarraitu errotondaraino. Errotondan bigarren irteera hartu eta ezkerretara /// dute Ducal jatetxea aurkitzen dutenean (lehen izkinan ezkerretara, hain zuzen ere). *** jarraitu eta kalearen bukaeran ikastetxea topatuko dute (irteerarik gabeko kalea da).

Lina eta Bao galdurik dabilta hirian

Lina d Bao добратся до школы, необходимо продолжить движение прямо по Avenida Zaragoza и повернуть на вторую улицу направо. Прямо на углу, где находится мясная лавка, снова поверните налево, продолжайте движение прямо до первой улицы, снова поверните направо продолжайте движение прямо до кольцевой развязки. На круговой развязке сверните на второй съезд и поверните налево, когда найдете ресторан Ducal (сразу на первом углу слева). Они продолжают движение прямо и найдут школу в конце улицы (это тупиковая улица).

Erromako koliseoa

Erromako Koliseoa antzinako monumenturik ospetsuen eta miretsienetako bat da munduan eta Erromaren erdigunean dago, Italian.

Hasieran, ikuskizun publikoak egiteko erabili zen eta, haien artean famatuena gladiadoreen borrokak ziren. Gladiadoreak esklaboak, gerra presoak edo boluntarioak ziren eta elkarren kontra borrokatzen ziren edota basa animalien aurka. Borroka haietan, maiz, gladiadoreak hiltzen ziren. Jokoak Erromako jendea entretenitzeko antolatzen ziren, baina Erromako boterea eta aberastasuna erakusteko ere balio

zuten.

Koliseoaren tamaina ikaragarria da, 50.000tik gora lagunentzako lekua baitzuen, eta eraikinaren diseinu arkitektonikoa ere nabarmendu behar da. Izan ere, pasabide, eskailera eta sarrera sare konplexua zuen eta, horri esker, jendetza handia erraz sartu eta atera zitekeen.

Mendez mende, Koliseoak belaunaldi asko inspiratu ditu, handia eta ederra delako, Erromako zibilizazioaren handitasunaren eta konplexutasunaren oroigarri. Gaur egun, oraindik ere turistak erakartzeko gune nagusietako bat da eta Italiako kultur ondarearen ikur boteretsua ere bai, mundu zabaleko milioika turista erakarrita, bertako historia eta arkitektura ezagutu nahirik.

Bocca della Verità

Bocca della Verità, edo "Egiaren Ahoa" euskaraz, marmolez zizelkatutako eskultura zahar bat da eta Erroman dago (Italia). Santa Maria in Cosmedin elizako atarian dago kokatua eta mundu zabaleko turistak erakartzen ditu.

Teoria batzuen arabera, antzinako iturri baten edo euri-hustubide baten parte izan zitekeen, ibai-jainko bat edo itsasoa irudikaturik. Hala ere, mendeek aurrera egin ahala, ospe berezia hartu du, berari lotuta dagoen elezaharrak eraginda.

Elezaharraren arabera, "Egiaren Ahoak" hozka egingo die egia esaten ez dutenei. Tradizioaren arabera, Erdi Aroan pertsonen egiazkotasuna epaitzeko erabiltzen zen. Akusatu batek eskua eskulturako ahoan jarri eta gezur bat esaten bazuen, ahoa itxi eta eskua moztu egingo ziola pentsatzen zen. Mito horrek eraginik, Bocca della Verità justiziaren eta egiaren ikurra da.

Gaur egun, bisitariak ilaran egoten dira zain, eskua eskulturako ahoan jarri eta argazki bat ateratzeko, beren zintzotasuna frogatzeko ideiarekin jokaturik. Eskulturaren balio turistiko eta mitikoaz gain, Bocca della Verità garrantzitsua da, iraganeko gizartearen sinesmen eta ohiturak islatzen dituelako.

Pisako Dorrea

Pisako Dorrea bere makurdura paregabetik da ezaguna. Marmol zurian egindako kanpandorra da, Italiako Pisa hirian dagoena. 1173. urtean eraikitzen hastean, haren azpian zegoen lurzoru bigunaren ondorioz hasi zen okertzen. Hala eta guztiz ere, 1372ra arte jarraitu zuten eraikitzen eta asmamenaren nahiz iraunkortasunaren ikurra da.

Jatorriz, eta gaur egun arte, Pisako Dorrea ondoan duen katedralaren kanpandorra da, eta eskala nagusiko musika-notei dagozkien zazpi ezquila ditu. Makurdura ospetsu hori

gorabehera, dorreak bere xedea betetzen jarraitu du, fededunei otoitzera deituta eta bertan elizako ekitaldi garrantzitsuak eginda.

Denborarekin, kontserbazio lanak egin behar izan zaizkio, egitura egonkortzeko eta zutik iraungo duela ziurtatzeko, monumentu historikoa baita eta mundu osoan ospe handia duen erakarpenturistikoa ere bai. Bere funtzio praktikoaz gain, Pisako Dorrea Italiako aberastasun historiko eta arkitektonikoaren ikurra da, Erdi Aroko ingeniarietza irudikatuta, bai eta gizakiak erronka naturalen aurrean duen iraunkortasuna ere.

Michelangeloren David irudia

Michelangeloren David eskultura marmolezko estatua errenazentista da. Bibliako David heroia irudikatzen du, hau da, Goliat erraldoiari nagusitu zitzaion heroia. Errenazimenduko Michelangelo Buonarroti jenioak 1501etik 1504era sortua, maisulana Florentziako Akademiako galerian dago, Italian.

Jatorriz, igarleen estatua sorta baterako enkargatu zen, Florentziako katedrala apaintze aldera, baina azkenean, plaza publiko batean kokatu zen, Palazzo della Signoriaren aurrean, hiriko askatasun zibilen defentsaren ikur gisa. Nabarmentzekoa da estatuaren perfekzio teknikoa eta edertasuna, bai eta haren sinbolismoa ere, kemen eta sendotasun moralaren ikurra baita.

5 metrotik gorako garaiera du, eta mirestekoak dira zinez lanaren anatomia zehatza eta begitarteari darizkion kontzentrazioa eta ausardia, Goliaten aurkako guduaren aurreko unea irudikatuta. Errenazimenduko giza edertasunaren ideala ederki irudikatzeagatik da gorai patua eta eskultura errenazentistaren adibide adierazgarrienetakozaten jarraitzen du, mundu zabaleko bisitariak erakartzen baititu haren handitasuna miresteko.

Ubide Handia

Ubide Handia Venezia (Italia) sigi-saga zeharkatzen duen ur-bide nagusia da. Ubide hori, izan ere, hiria bi zatitan banatzeaz gain, gondolak, vaporettoak (uretako autobusak) eta beste ontzi mota batzuk ibiltzeko "kale" nagusia ere bada.

Ubide Handia Veneziako gune ekonomiko eta kulturala izan da hiriaren sorreratik, pertsonen, ondasunen eta aberastasunen garraiorako ur-bide zuzena eskainiz. Bere ertzetan, Veneziako arkitekturaren lan bikainak dira miresteoak, hots, bai antzinako jauregiak, bai eta Veneziako

Errepublikaren historia aberatsaren lekuko diren elizak eta eraikin historikoak ere.

Ubide Handia ikusi eta sentitzeko modu tradizional eta gogoangarrienetako bat gondolan igota ibiltzea da, bisitariari hiriaren ikuspegi paregabeaz gozatzeko aukera ematen baitie.

Ubide Handia, gizakiak Veneziako ur-ingurunera egindako egokitzapenaren lekukotasuna izateaz gain, hiriaren historia, kultura eta edertasunaren ikur bizia ere bada. Horrexegatik da Venezia jomuga paregabea mundu zabalean.

San Markos Plaza

San Marcos Plaza Veneziako bihotza da. Ederra da zinez eta garrantzi historiko handia du. Horrek eraginik da mundu osoan ezaguna.

Veneziako "plaza" bakarra da. Izan ere, gainerako esparru irekiei "campi" esaten diete. Arkitektura lan bikainez eta kultur balio sakoneko hainbat lekuz inguratutik, plaza hau mendez mende izan da Veneziako gizartearen, erlijioaren eta politikaren erdigunea.

San Markos plaza garrantzi arkitektoniko eta artistikoko lekua izateaz gain, kultur ekitaldi garrantzitsuen agertokia ere bada, Veneziako Inauteri ospetsua barne. Hala ere, gauza jakina da uholdeek urez estaltzen dutela aldizka ("acqua alta"). Uholdeek, beraz, are paregabeago egiten dute plaza hori, baina aldi berean agerian jartzen dituzte hiriak kontserbazioaren aldetik dituen erronkak.

San Markos plaza bisitatzeko Veneziako historia bizian zehar ibiltzea bezalakoa da. Izan ere, eraikin eta hari bakoitzak loria, arte eta tradizioaren istorio bat kontatzen digu. Horregatik da plaza ireki hori munduko adierazgarrienetako bat, bai eta argazki gehien egiten dizkietenetako bat ere.

Kapera Sistinoa

Kapera Sistinoa, Vatikano Hirian kokatua, munduko arte eta kultur altxorrik baliotsuenetakoa bat da. Jatorriz, 1473tik 1481era eraiki zen, Sixto IV.a Aita Santuaren aginduz eta hari zor dio izena.

Kapera Sistinoaren eginkizun nagusia izan da ospakizun erlijioso garrantzitsuak egiteko leku sakratua izatea, Aita Santuaren hautaketa bame; hori konklabe izenez da ezaguna.

Bere esanahi erlijioso eta ospakizunezkoaz gain, Kapera Sistinoan dagoen arteak eraginik da mundu osoan ezaguna. Hormak eta sabaia apaintzen dituzten freskoak, izan ere, Errenazimentuko artelan handienetakotzat hartzen dira. Perugino, Botticelli eta, jakina, Michelangelo eta gisako artistek margotutako Itun Zahar eta Berriko irudiek estaltzen dituzte hormak. Hala ere, Michelangeloren Azken Judizioa eta sabaia dira beharbada miresgarrienak, maisutasun

paregabearekin irudikatuak baitaude bai Bibliako pasarteak, bai arimaren azken patua.

Mendez mende, Kapera Sistinoak milioiak bisitari erakarri ditu, ez soilik lekuak duen garrantzi espiritualagatik, baizik eta era berean balio artistiko izugarria edukitzeagatik. Vatikanorentzat lehentasunezkoa da lekua babestu eta zaintzea, etorkizuneko belaunaldiek ere kaperaren edertasuna eta handitasuna miretsi ditzaten.

San Pedro Basilika

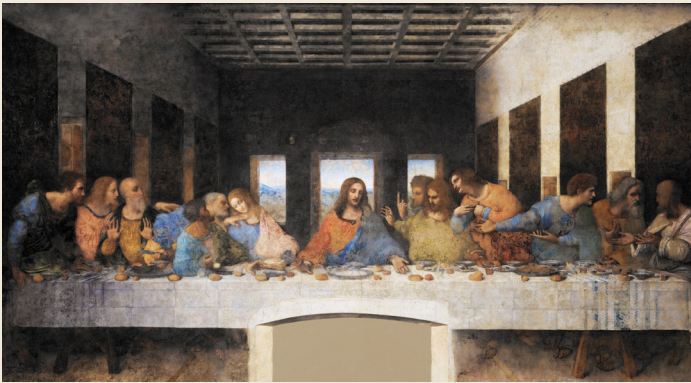

San Pedro Basilika Vatikano Hirian dago eta elizarik adierazgarrienetakoa bat da munduan, toki guztietan aitortzen baita bai basilikak duen arkitektura ikusgarria, bai lekuari darion balio espiritual. Errenazimenduko eta barrokoko artista nabarmenek diseinatu (Michelangelo eta Bernini), kupula zut eta buru da Erromako paisaian eta kristandadearen ikurra da.

Basilikaren bamealdean artelan bikainak daude, Michelangeloren

“Pietatea” eta Berniniren baldakino monumentala bame, arte sakratuaren aberastasunaren adierazgarri. Gainera, San Pedro apostoluaren -lehen Aita Santuaren- ehorzketa lekua denez, erromes leku handia da, eta erlijio-ospakizun handiak egiten dira, Aita Santua buru dela.

Artea, historia eta esanahi erlijiosoa ederki uztarturik, San Pedro Basilika jomuga nagusia da mundu zabaleko erromes eta turistentzako. Azken finean, Vatikano Hiriko interesgune paregabea da.

Azken Afaria

Azken Afaria hormako margolan ospetsua da, Leonardo da Vincik Santa Maria delle Grazie Komentuan kokatua. 1495etik 1498ra margotua, Errenazimenduko maisulan horrek Bibliako pasarte bat irudikatzen du, hots, Jesukristok bere hamabi apostoluekin egindako azken afaria, Jesusek jakinarazten duenean apostolu haietako batek traizio egingo ziola.

Margolan nabarmena da, bai konposizio berritzailea duelako, bai Da Vincik teknika esperimentalak erabili zuelako; izan ere, fresko tradizionalak baino iraunkortasun handiagoa bilatzen zuen, baina, ironikoki, degradazio azkarra gertatu zitzaion urteen joan-etorrian. "Azken Afaria" lanari zaharberitze asko egin zaizkio bere edertasuna eta xehetasunak gordetzeko.

Bere esanahi erlijiosoaz gain, narratiba kristauaren une garrantzitsu bat irudikatzen du. "Azken Afaria", izan ere, erreferentzia puntua da artearen historian, Leonardok adierazpen emozionala eta giza tentsioa ederki irudikatu zituelako.

Lanak mundu zabaleko bisitariak erakartzen ditu. Denak datoz mirestera Leonardok giza emozioen konplexutasuna eta sakontasun espirituala irudikatzeko duen trebetasun harrigarria. Horregatik da margolana kultur altxor ikaragarria, bai eta Milango turismo jomuga nabarmena ere.

Duomo

Milango Duomo delakoa katedral gotiko ikusgarria da. XIV. mendean eraikitzen hasi, eta lanek hainbat mendetan jarraitu zuten, hiriak monumentu adierazgarriekin izandako konpromisoaren adierazgarri. Munduko kristau tenplurik handienetako bat da, eta nabarmentzekoak dira bai arkitektura gotiko ikusgarria, bai marmol zuri-arrosan ondutako fatxada.

Katedralaren kanpoko apaingarri aberatsak dira nabarmentzekoak, milaka estatua, gargola eta pinakulu baititu. Duomoko gunerik altuenean Madonnina dago, hau da, Ama Birjinaren urre-koloreko estatua bat, hiriaren gainean eragiten duen babesaren ikur.

Duomoko terrazek, gainera, Milango ikuspegi paregabeak eskaintzen dituzte. Bisitariak, gainera, pinakuluen artean ibiltzeko eta arkitekturaren konplexutasuna hurbiletik miresteko aukera dute.

Milango Duomoa ez da otoitz egiteko eta ospakizun erlijioso garrantzitsuak egiteko leku hutsa; urtero, milioika bisitari erakartzen dituen helmuga turistikoa nagusia ere bada. Historia aberatsa, arte bikaina, arkitektura ikusgarria... Horra hor zergatik den kultur erreferentzia puntu ezin baliosagoa, eta, era berean, argazki gehien egiten diren lekuetako bat Italian.

Birziklapena

Turismoak zabor handia sortzen du eta, gehienetan, hondakinak ez dira berrerabiltzen edo birziklatzen. Ikertu zer neurri hartu dituen Italiak gune turistikoetan hondakinak birziklatzeko.

Misioa: Diseinatu birziklatze kanpaina bat zure eskolarako, Italiako artelanen batean oinarrituta, hala nola Pisako Dorrea, Koliseoa, Julietaren estatua, Milango Duomoa.

Bidaia lekuak: Florentzia, Erroma, Verona, Milan (talde bakoitzak bere kolorearen gometsa jarriko du inspiratu den lekuan)

Ura aurrezte

Ba al dakizu nola eragiten dien turismoak Veneziako ubideei? Zer gertatzen da erabili den urarekin? Nola arazten da? Ikertu ur garbiak pertsonentzat duen garrantzia.

Misioa: Esloganak sortzea ikastetxeko hainbat tokitan jartzeko, eskolan uraren kontsumoa murrizte aldera, Venezian ura kontserbatzeko ahaleginetan oinarrituta.

Bidaia lekua: Venezia.

Berdegunen babesa

Badakizu zergatik den garrantzitsua hirietan parkeak eta berdeguneak edukitzea eta zaintzea? Nola laguntzen dio horrek ingurumenari? Batzuetan esaten da parkeak "hirietako hauspoa txikiak" direla. Jakizu zergatik.

Misioa: Auzo edo eskola lorategi baten sorrera planifikatzea, berdeguneen garrantzia nabarmenduta. Adibidez, honako lekuetan izan dezakezu inspirazioa: Erromako Villa Borghese, parke nazional bat, Alpeak, etab.

Bidaia lekua: Talde bakoitzak bere koloreko gometsa jarriko du inspiratu den lekuan.

Berotze globala

Badakizu Italian goi-mendiko lurraldeak daudela? Badakizu nola eragiten dien berotze globalak goi-mendiko lurraldeei? Ezagutu glaziarren garrantzia eta nola eragiten dion haien galerak biodibertsitateari.

Misioa: Maketa bat egitea (plastilina, kartoia edo beste material batzuk erabiliz), eremu zuriak (elurra) eta eremu berdeak (landaredia) erakutsita.

Bidaia lekua: Alpeak

Energia Berriztagarriak

Italiako turismoak energia asko kontsumitzen du, Amalfiko Kostaldean eta gisako lekuetan, bereziki. Hala ere, Italiako eskualde batzuetan energia garbiak sustatzen ari dira, hala nola eguzki-energia edo eolikoa, ingurumen eragina murrizteko.

Misioa: Ikertu nola funtzionatzen duen Italiako eguzki-energiak. Gero, diseinatu proposamen bat zure eskolan energia berriztagarria erabiltzeko; adibidez, eguzki-panelak jartzea edo energia eolikoa erabiltzea.

Bidaia lekua: Amalfiko Kostaldea.

Elikadura Jasangarria

Italian, "slow food" mugimenduak tokiko nekazaritza eta janari osasungarria sustatzen ditu. Hori lagungarria zaie nekazariari, eta kutsadura ere murrizten du, produktuak ez baitira urrunetik garraiatzen.

Misioa: Ikertu Italiako "slow food" mugimenduari buruz eta antolatu zure eskolan edo auzoan tokiko produktuen merkatu txiki bat. Gonbidatu zure ikaskideak zure komunitatetik hurbil landutako frutak eta barazkiak ekartzera.

Bidaia lekua: Piamonte.

Zergatik dago Venezia arriskuan turismoaren eta klima-aldaketaren ondorioz? Zein da arrazoi nagusia?

Zer da “slow food” eta nola bultzatzen du GJHak Italian betetzera?

Zergatik da garrantzitsua Gizateriaren Ondarea babestea; Erromako Koliseoa, adibidez?

Zer eragin du turismoak Amalfiko Kostaldeko uraren kalitatean?

Nola eragiten die turismo masiboak Italiako parke naturalei, hala nola Dolomitako Parke Nazionalari?

Nola bultzatzen du nekazaritza jasangarriak Italiako hegoaldeko pobrezia murrizketa?

Zergatik da garrantzitsua Italiako hiriek – Florentziak, adibidez– garraio jasangarria sustatzea?

Nola lagundu dezake turismo jasangarriak ingurumena babesten eta pertsonen bizi hobetzen Italiako landa eremuetan, Toscanan, esate baterako?

1. agertokia: Hondartza garbia

Turista talde bat hondartza eder batera iristen da, baina zaborrez beteta aurkitzen du. Zer egin eta huraxe garbitzen nola lagundu erabaki behar dute, dibertsio eguna zapuztu gabe.

2. agertokia: Arrantzalea eta koralezko arrezifea

Bertako arrantzale baten bizimodua koralezko arrezifearen mendean dago, baina ohartu da turismoa arrezifea kaltetzen ari dela. Arrezifea babestu nahi du, baina aldi berean arrezifea bisitari interesatu batzuei erakutsi nahi die. Nola egin lezake?

3. agertokia: Dortoka trabatua

Itsas dortoka bat arrantza-sareen hondarretan gelditu da trabatua. Jolasean ari den haur talde batek hondartzan aurkitu du. Zer egingo dute dortokari laguntzeko eta zer egin dezakete aurrerantzean halakorik ez gertatzeko?

4. agertokia: Hotel jasangarria

Maria bertako bizilaguna da eta ohartu da gero eta turista gehiago dabilzala. Horregatik, ostatu berri bat eraiki nahi du kostaldean bisitariarentzako, ingurumena eta lurraldea errespetatuko dituen. Hotela mangladi habitat garrantzitsu batetik hurbil egongo da. Zure ustez, zer neurri hartu beharko lituzke hotela egiteko?

5. agertokia: Kontzientziario kanpaina

Ikasle talde batek kanpaina bat hasi nahi du ozeanoen garrantziaz eta turismoak itsas bizitzan duen eraginaz kontzientziatzeko. Zer estrategia erabiliko dituzte beren komunitatea eta turistak hezteko?

6. agertokia: Koralak erreskatatzea

Koralak zurrizten ari dira itsasoko tenperatura gora ari delako. Urpekari zientifikoek eta turista boluntarioek espedizio bat egingo dute koralak salbatzen saiatzeko. Nola antola dezakete espedizioa arrezifeari kalte gehiago egin gabe?

Pinguino Enperadorea:

Munduko pinguinorik handiena. Antartikan bizi eta neguan ugaltzen dira, eta muturreko tenperaturak jasaten dituzte.

Weddell itsas txakurra

Maiz, itsas izotzean kostaldetik hurbil dagoen itsas txakur moduko bat da. Ederki moldatzen dira urpean.

Adelaida pinguinoa

Pinguino txikiago bat da. Kolonia handiak ditu Antartikako kostaldean eta horregatik da ezaguna.

Itsas txakur lehoinabarra

Antartikako itsas txakur espezie handienetako bat da. Harrapari trebea da eta pinguinoak eta beste itsas txakur batzuk ehizatzen ditu.

Itsas txakur karramarrozalea

Izen hori gorabehera, krillez elikatzen da nagusiki, hau da, Antartikako elikadura-kateko funtsezko krustazeoaz.

Orka (Balea Hiltzailea)

Elika-katearen gailurrean dagoen harraparia. Itsas txakurrak eta pingüinoak ehizatzen dituzte Antartikako itsasoetan.

Xibarta

Balea erraldoiak dira eta Antartikako uretara migratzen dute udan, krillez eta arrain txikiz elikatzeko.

Krill Antartikoa

Ozeano Australeko elikadura-katean funtsezkoa da krustazeo txiki bat da. Balea, pingüino, itsas txakur eta hegazti espezie askoren elikagaia da.

Petrel Antartikoa

Ozeanoko arrain eta ornogabe txikiz elikatzen den itsas hegaztia. Talde handietan egiten dute hegan.

Txipiroi erraldoia

Antartikako ur hotzetan bizi den espeziea, baleek eta beste itsas espezie handi batzuek harrapatzen dutena.

Albatros

Antartika inguruko itsasoetan dabiltzan hegaztiak. Distantzia luzeak egin ditzakete hegan janari bila.

Goroldio antartikoak

100etik gora goroldio espezie daude Antartikan. Lurzoru hezeetan eta harkaitzean hazten dira eta gauza dira muturreko hotzetan ere bizitzeko.

Belar Antartikoa (*Deschampsia antarctica*):

Antartikan hazten diren bi landare loredunetako bat da. Izotzik gabeko lekuetan hazten dira, penintsula antartikoan.

Liken antartikoak

Likenak Antartikako organismorik erresistenteenak dira. Harkaitzei itsasten zaizkie eta oso ur eta eguzki-argi gutxiarekin bizi daitezke.

Krabelin Antartikoa (*Colobanthus quitensis*):

Antartikako beste landare loreduna da. Landare txiki hau izotzik gabeko lekuetan hazten da, eta haizeetara eta temperatura apaletara egokitua dago.

